

Penge og modtog en praktisk Veiledning, vilde kunne vende tilbage og have lært Noget. Det er derfor, at jeg er overbeviist om, at denne Underviisning vil være mere til Skade for den, der trænger til at lære Aaalsplantning, end den vil være til Gavn. Det er en feil Opfattelse af den Videnskab, som her er Spørgsmaal om, at docere; jeg troede, at vi vare komne bort derfra, da vi hævdede Udfestøberexamen og deslige; men vi ere, saavidt jeg kan see, paa Veien dertil igjen. Gartneriet i det Omfang, her er Spørgsmaal om, staaer overfor Videnskaben i en væsentlig Grad ikke paa andet Grundlag end Skomagere og Skræbere; det er Haandteringer, som bruge, naar de skulle doceres theoretisk, en meget høitstaaende Videnskab, for at de, der udøve dem, kunne begribe, hvad de gjøre; de udvilde de vanskeligste krumme Linier og Flader paa Planen, og derefter indrette de dem til Støveler og Kjoler; det er vanskeligere end Aaalsplantningen og kræver, naar det skal foretaaes rigtigt, langt mere dybtgaaende Studier. Man har ikke kunnet forstaae, hvad min Mening var, idet jeg dømte om Højskolens Videnskablighed. Jeg deler den i to Dele; den ene, der er Noget værd, men som ikke behøves der, nemlig den hele Underviisning i Fysik, Mathematik, Botanik, Naturvidenskab o. s. v., Underviisningen deri kunde gives ved det Institut, vi have her i Wien, hvor vi have Kræfter til at give den samme Underviisning, og hvor Underviisningen ved en ringe Udvidelse vilde koste langt mindre end ved Oprettelsen af en ny Skole; den anden, der er et Slags Receptlære; Alt, hvad man kalder den egentlige Underviisning i Landvæsenlære med lidt Jordbundslære, naar den ikke staaer i Forbindelse med Kemi, er, som Videnskab betragtet, Charlataneri og ikke stikket til at blive doceret ved en Skole. Altsaa, medens jeg vedblivende maa mene, at det er en Feil, at der nogensinde er oprettet en saadan Skole, saa, efterat den er der, gives der visse Underviisningsfag, der have Betydning, og andre, der ingen anden Betydning have end at staae Underhold til de Mænd, der docere dem; men

disse holder jeg ikke for bør være i en Skole. Saaledes er det her; her er begjæret 1000 Rd. til den samme Post, som vi nu have for 500 Rd., og det anseer jeg for urigtigt at bevilge. Det er det hele Indhold i Loven, og det gjør mig som sagt kun ondt, at det er det andet Thing, som af forskellige Grunde har forkastet den ene Deel af Loven, som ikke behøvedes, ikke har taget denne Deel med, som endnu mindre behøves.

Fallefen: Det gjør mig ondt, at det erede Medlem fra Bornholm (Kosob) saalidt kjender mig, at han kan sige, at jeg i nogenstaaende Retning har kæmpet imod de aandelige Interesser her i Salen. Jeg har altid efter ringe Evne kæmpet for dem; jeg bruger ikke saa store og stærke Ord som det erede Medlem, men med mine smaa Kræfter har jeg aldrig været Andet end paa den gode Side, hvor det gjaldt om at sætte aandelige Interesser igjennem. Naar det erede Medlem saa kolossal har miskjendt Forholdet, saa ligger det deri, at han slet ikke kan være inde i de Sager, hvorom der her er Tale; det erede Medlems hyperlige Evner vilde staae i et andet Lys for mig, hvis han havde kjendt Sagen bedre og saa dog saa fuldstændigt havde misforstaaet mig, som han har gjort. Her er Spørgsmaal om en lille Lov, som ikke Ministeren har forelagt, men som er kommen herind til os fra Landstinget. Jeg siger, jeg kunde have ønsket, og at jeg gjerne havde seet, at det oprindelige af Ministeriet forelagte Lovudkast var kommet herind; det var det Bedste, har jeg sagt. Men Rigsdagen bestaaer ikke af Folkethinget alene; der er en anden Deel af Rigsdagen, som ikke har villet have Lovforlaget i den Form; saa man maa tage det Næstbedste, og det Næstbedste kan Ministeriet sætte igjennem og kun sætte, igjennem ad Administrationsveien uden med et eneste Hænsjeb at gjøre Indgreb i Rigsdagens Værdighed og Omraade. Det er ganske simpelt og sundt, at naar man ikke kan faae det Bedste, saa tager man det Næstbedste. Den erede Rigsdagsmand kunde